

PATVIRTINTA
Šalčininkų socialinių paslaugų centro
direktorius 2022 m. gegužės 6 d.
įsakymu Nr. V-130

ŠALČININKŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO PASLAUGŲ GAVĖJŲ (PAGALBA Į NAMUS) ĮGALINIMO KONCEPCIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šalčininkų socialinių paslaugų centro (toliau – Centras) darbuotojai savo darbe taiko įgalinimo metodą, kuriuo lavinami socialinių paslaugų gavėjų gebėjimai: skatinimas, motyvavimas, mokymas (ugdymas), savivertės kėlimas, individualūs, bendruomeniniai ir visuomeniniai ryšiai bei ištekliai. Procesas atsiskleidžia palaipsniui ir yra glaudžiai susijęs su psichosocialinėmis žmogaus kategorijomis: savikontrole, savigarba, pasitikėjimu savimi, savo stiprybių atpažinimu, kurios sudaro galimybę žmogui pasireikšti visuomenėje.

2. **Įgalinimas** – tai pagalbos tipas, skatinantis ir motyvuojantis žmones žengti reikiamus žingsnius valdant ir gerinant savo sveikatą bei savirūpą.

3. Siekiant paslaugų gavėjų įgalinimo, socialinių paslaugų centro atsakingas socialinis darbuotojas bendradarbiauja su paslaugų gavėjais, įvertina paslaugų gavėjų vaidmenį priimant sprendimus ir numatyto galimas kliūtis veiksmų eigoje, sužino ir atsako į paslaugų gavėjų siekius ir lūkesčius, išsiaiškina ką paslaugų gavėjų pasirinko, paaiškina apie jų pasirinkimą ir nuolat suteikia reikiamą informaciją, padeda paslaugų gavėjams pasirinkti geriausią sprendimą, padeda įgyvendinti veiksmų planą.

II. ĮGALINANTI APLINKA

4. **Kuriama pasitikėjimo atmosfera** - naujai pradedančių gauti paslaugas asmenį, aplanko atsakingas specialistas ir socialinio darbuotojo padėjėjas, kad susipažintų asmeniškai. Įvertinama būklė, patikslinami paslaugų gavėjo poreikiai. Paaiškinamas sutarties dėl paslaugų teikimo turinys, paliekami centro kontaktai.

5. Pagalba teikiama pagal suderintą paslaugų gavėjų realų poreikį:

5.1. pagalba teikiama tose srityse, kuriose asmuo negeba savarankiškai veikti;

5.2. palaikomas savarankiškas asmens atlikimas tų darbų, kuriuos jis gali atlikti.

6. Teikiamas emocinis palaikymas – atlikus bet kokį paslaugų gavėjo pastangų reikalaujantį veiksmą, socialinio darbuotojo padėjėjas teikia atgalinį ryšį pagirdamas, palaikydamas, paskatindamas tobulėti.

7. Užtikrinamas problemų sprendimas: paslaugų gavėjai kreipiasi bet koku atveju/klausimu į socialinio darbuotojo padėjėją.

8. Aplinkos pritaikymas neįgaliojo poreikiai - specialiųjų priemonių, reikalingų asmeniui:

8.1 judėjimo techninės pagalbos priemonės (neįgaliųjų vėžimėliai/reikmenys, persikėlimo, vaikščiojimo/priedai, tualetų reikmenys, prausimosi, maudymo vonioje ir duše, sėdėjimo baldai, stalai ir kt.);

8.2 klausos techninės pagalbos priemonės (garso perdavimo sistemos, telefonai ir telefono ryšio, signalizavimo ir rodymo priemonės ir kt.).

8.3 transporto paslaugų pasirūpinimas.

9. Socialinių ryšių palaikymas:

9.1 Užtikrinamas bendravimas su artimaisiais ir kitais visuomenės nariais – ryšio palaikymas su artimaisiais ir kitais visuomenės nariais naudojant ryšio priemonės (laidiniais, mobilus ar judriojo (mobilus) ryšio telefonais (vibruojančiais));

9.2 Dalyvavimas organizuojamuose kultūros renginiuose, išvykose, išvykimas iš namų, ir kt).

10. Centro darbuotojai vykdo savo funkcijas vadovaudamiesi pagarba, orumo išlaikymu, pagalba vieni kitiems, bendradarbiavimu, žodžio laikymusi, konfidencialumu.

11. Centro darbuotojai dalijasi gera patirtimi, teikia informaciją.

12. Centras veikia siekdamas užtikrinti vienodas teises ir lygias galimybes.

13. Paslaugų gavėjai ir jų šeimos nariai skatinami aktyviai dalyvauti priimant sprendimus dėl paslaugų planavimo, teikimo ir vertinimo.

14. Informacija paslaugų gavėjams pateikiama suprantama ir prieinama kalba (centro darbuotojai išverčia, paaiškina informaciją paslaugų gavėjams lenkų ir rusų kalbomis).

III. INDIVIDUALUS ĮGALINIMAS

15. Individualus įgalinimas – tai asmens bejėgiškumo mažinimas, paties savęs keitimas aplinkoje, gebėjimo ugdymas ir palaikymas suteikiant pagalbą sau, laisvai pasirinkti mėgstamus dalykus, sąmoningas atsakomybės prisiėmimas už savo poelgius.

16. Įgalinančios aplinkos kūrimas - tai darbuotojo ir paslaugų gavėjo nuoširdus bendravimas, paremtas pagarba, tolerancija, nuoširdumu ir atsakomybe, galimybe padėti atrasti paslaugų gavėjų stipriąsias puses, atkurti gebėjimus ir pastebėti pokyčius, susijusius su jų savarankiškumu ir mažiau priklausomu nuo darbuotojų.

17. Individualaus įgalinimo tikslas- paslaugų gavėjas, nebegalintis, nebepajėgiantis pakeisti, pagerinti savo padėties, padedant darbuotojui konkrečiais veiksmais, išugdytų savyje gebėjimą didesniai savarankiškumui ar išlaikytų (būtų palaikomas) esamas savarankiškumo lygis.

18. Individualiu įgalinimu siekiama sumažinti socialinių paslaugų gavėjo, atsidūrusio probleminėje situacijoje, bejėgiškumą, skatinama keistis ir keisti savo aplinką, atsakingai mąstyti bei veikti, suteikiam pasirinkimo galimybių laisvė, reikiamos žinios, įgūdžiai, ištekliai, prisiimant atsakomybę už savo poelgius ir gyvenimą.

19. Individualų įgalinimą rodantys požymiai:

19.1 Informuotumas

19.2 Motyvacija

19.3 Pozityvus požiūris

19.4 Pasitikėjimas savimi, atvirumas

19.5 Komunikacija

19.6 Asmeninių tikslų siekimas

19.7 Dalyvavimas sprendimų priėmime (teisė rinktis)

19.8 Gebėjimas pasirūpinti savimi

19.9 Grįžtamasis ryšys

IV. INDIVIDUALAUS ĮGALINIMO PROCESAS

20. Individualus įgalinimas prasideda nuo susitarimo per artimiausius metus kokio tikslo įgalinime sieksime. Yra išaiškinami paslaugų gavėjo poreikiai, sudaromas Individualus planas (toliau – IPP). Pradėjus teikti socialines paslaugas, darbuotojo pagalba, paslaugų gavėjas supranta ir įsisąmonina savo silpnybes, stiprybes ir esamus gebėjimus. Įgalinime yra svarbus darbuotojo ir paslaugų gavėjo ryšys, todėl kartu jie turi tapti bendradarbiaujančia grandimi.

21. Paslaugų gavėjas:

21.1 Pats siekia ryšio, komunikacijos su kitais asmenimis;

21.2 Gauna naujos informacijos;

21.3 Susipažįsta su naujomis pasirinkimo galimybėmis.

22. Paslaugų gavėjai supažindinti su jiems aktualia centro tvarka, padalijami supaprastinti ir sutrumpinti dokumentai.

23. Paslaugų gavėjai komunikuoja su kitais asmenimis, rodo norą bei pats inicijuoja būti įtrauktam į tam tikrą veiklą. Išryškėja asmens galėjimas būti įgalintu. Vyksta IPP peržiūra.

24. Paslaugų gavėjas įsilieja į visą veiklą, jo gyvenimo sąlygų gerinimą. Išryškėja galimybė paslaugų gavėjams ir jų artimiesiems įsitraukti, dalyvauti sprendimų priėmime, planuojant ir vertinti paslaugų teikimą. Vyksta IPP vertinimas.

25. Pagrindinis veiksnys, taikant įgalinimo metodą yra centro darbuotojos ir paslaugų gavėjo santykis, kuris turi būti paremtas bendradarbiavimu.

26. Siekiame paslaugų gavėjo individualaus įgalinimo srityse:

26.1 Laisvalaikis ir užimtumas (dalyvavimas renginiuose, išvykose, pasivaikščiojimas, skaitymas (žurnalų, knygų) ir kt.);

26.2 Mityba (gebėjimas pasigaminti lengvesnius patiekalus, pakeisti mitybos įpročius bei valgyti sveikesnį maistą ir kt.);

- 26.3 Asmens higiena (savarankiškai rūpintis savo higiena, apsirengti ir kt.);
- 26.4 Fizinė aplinka (gebėjimas atlikti lengvesnius buitines darbus);
- 26.5 Stabilumas (gebėjimas gyventi namuose, palaikyti stabilią sveikatos būklę).

V. PASLAUGŲ GAVĖJŲ (PAGALBA Į NAMUS) ĮGALINIMO PRIEMONĖS

- 27. Atkreipiame dėmesį į įvairaus pobūdžio socialinių paslaugų gavėjų psichologines, fiziologines ir socialines problemas.
- 28. Bendraujame su paslaugų gavėju veiksmingai, nuoširdžiai.
- 29. Atsakingas darbuotojas, atsižvelgdamas į individualius paslaugų gavėjo poreikius, parengia IPP, o metų eigoje jį peržiūri, esant reikalui, koreguoja.
- 30. Paslaugų gavėjai patys apsibrėžia savo poreikius (arba su socialinio darbuotojo pagalba) ir siekius, taip auginame socialinių paslaugų gavėjo sąmoningumą bei skatiname prisiimti atsakomybę už save ir savo veiksmus.
- 31. Parodome paslaugų gavėjui jo stipriąsias puses.
- 32. Paslaugų gavėjas turi teisę laisvai rinktis.
- 33. Inicijuojame motyvacinius pokalbius, taip skatiname, motyvuojame socialinių paslaugų gavėjus tapti savarankiškais, patiems tvarkytis savo gyvenimą ir pajusti pasitikėjimą savimi.
- 34. Pastebime įgalinimą kiekvienu konkrečiu atveju ir pozityviai reaguojame.
- 35. Įtraukiame šeimos narius, kalbame ir ieškome geriausių sprendimo būdų.
- 36. Padedame paslaugų gavėjui atrasti autoritetą arba nuolat apie jį primename, skatindami siekti idealaus pavyzdžio.
- 37. Suteikiame informaciją socialinės paramos ir socialinių paslaugų, sveikatos priežiūros, buitines tvarkymo, mobiliųjų technologijų naudojimo ir kitais paslaugų gavėjui aktualiais klausimais.

VI. PASLAUGŲ GAVĖJŲ (PAGALBA Į NAMUS) ĮGALINIMO RODIKLIAI IR REZULTATAI

38. Kiekvienais metais yra vertinami įgalinimo rezultatai. REZULTATO RODIKLIS - Paslaugų gavėjų, pasiekusių IPP iškeltą įgalinimo tikslą, dalis nuo bendro paslaugų gavėjų skaičiaus.

39. Pradedant teikti soc. paslaugas namuose, centro atsakingas socialinis darbuotojas, sutaręs su paslaugų gavėju, sudaro jo individualų planą. IPP yra laikomi paslaugų gavėjų bylose.

40. Per 2 mėnesius nuo paslaugų teikimo pradžios ir/arba IPP sudarymo, centro atsakingas socialinis darbuotojas, kartu su paslaugų gavėju, susitaria dėl įgalinimo tikslo, kurio sieks artimiausius metus. Atsakingas socialinis darbuotojas paslaugų gavėjo įgalinimo tikslą įrašo į IPP.

41. Atsakingas centro socialinis darbuotojas metų eigoje susiplanuoja IPP peržiūrą.

42. Įgalinimo rezultatai matuojami 1 kartą į metus (gruodžio mėnesį).

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

44. Darbuotojai su įgalinimo koncepcija supažindinami pasirašytinai, aptarus ją susirinkime. Individualūs įgalinimo rezultatai įvertinami ir panaudojami rengiant paslaugų gavėjų IPP.
